Dosarul nr.2a-388/2025 judecătoria Orhei, sediul Rezina, judecător E. Lavciuc

D E C I Z I E

11 decembrie 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Ţihonschi şi Radu Holban
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică apelul declarat de Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu, împotriva hotărârii judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 11 decembrie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Socolova Natalia către Munteanu Ion, intervenient accesoriu STAS Şoldăneşti, ATAS Sud-Vest cu privire la încasarea pensiei de întreţinere şi stabilirea domiciliului copilului minor cu mama şi cererea reconvenţională depusă de Munteanu Ion către Socolova Natalia, intervenient accesoriu STAS Hîncești, ATAS Sud-Vest privind determinarea domiciliului copilului minor cu tata,-

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantei:

1. La 03 februarie 2023, Socolova Natalia, în persoana reprezentantului, avocat Marina Balanici, a formulat cerere de chemare în judecată către Munteanu Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei şi Copilului Şoldăneşti, cu privire la încasarea pensiei de întreţinere şi stabilirea domiciliului copilului minor cu mama şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii, reclamanta a indicat că, începând cu anul 2021, s-a aflat în relaţii de concubinaj cu pârâtul Munteanu Ion. Pe durata convieţuirii, părţile au locuit împreună în satul Parcani, în locuinţa părinţilor reclamantei. La data de *****, din relaţia acestora s-a născut copilul minor *****.
3. Menţionează că, după naşterea copilului, comportamentul pârâtului s-a schimbat esenţial, acesta devenind agresiv şi manifestând un consum frecvent de băuturi alcoolice. În aceste circumstanţe, reclamanta a apreciat că continuarea convieţuirii comune este imposibilă, solicitând pârâtului să părăsească domiciliul comun şi să treacă cu traiul separat.
4. Ulterior, pârâtul Munteanu Ion a trecut efectiv cu traiul aparte. Minorul *****a rămas să locuiască împreună cu mama sa, reclamanta Socolova Natalia, fapt confirmat prin certificatul nr.43 din 31.01.2023, eliberat de Primarul satului Parcani.
5. Subliniază că, de la momentul separării în fapt, pârâtul nu a menţinut relaţii personale cu copilul şi nu l-a vizitat, neimplicându-se în creşterea şi educarea acestuia.
6. Având în vedere că între părţi nu a fost încheiată o căsătorie, iar pârâtul a trecut cu traiul aparte, situaţie ce generează impedimente în exercitarea deplină a drepturilor părinteşti şi în luarea deciziilor privind persoana minorului, reclamanta consideră necesară

determinarea domiciliului copilului minor *****, născut la *****, cu mama sa, reclamanta Socolova Natalia.

7. Potrivit caracteristicii nr.42 din 31.01.2023, eliberată de Primăria satului Parcani, raionul Şoldăneşti, reclamanta este locuitoare a satului Parcani, s-a aflat în relaţii de concubinaj cu pârâtul, are la întreţinere doi copii şi se caracterizează pozitiv.

8. Afirmă că, din momentul separării în fapt, pârâtul nu participă la întreţinerea minorului. Reclamanta nu este angajată în câmpul muncii, unica sa sursă de existenţă fiind indemnizaţia pentru creşterea copilului în cuantum de 1.000,00 lei/lunar.

9. În aceste condiţii, se impune obligarea pârâtului la participarea materială la întreţinerea copilului său minor. Reclamanta nu deţine informaţii privind eventuala încadrare în muncă a pârâtului şi veniturile acestuia, motiv pentru care consideră rezonabilă stabilirea pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă, achitată lunar până la atingerea majoratului de către minor.

10. Conform informaţiei publicate de Biroul Naţional de Statistică, valoarea minimului de existenţă pentru un copil în vârstă de până la un an constituie 882,90 lei, aceasta reprezentând un prag minim, fără a fi stabilit un plafon maxim al necesarului de întreţinere.

11. În consecinţă reclamanta solicită determinarea domiciliului copilului minor *****, născut la *****, cu mama sa; încasarea de la pârâtul Munteanu Ion, în beneficiul reclamantei Socolova Natalia a pensiei de întreţinere pentru copilul minor *****, născut la *****, într-o sumă bănească fixă de 1.000,00 lei/lunar până la atingerea majoratului de către copil şi compensarea cheltuielilor de judecată.

12. *La data de 28 februarie 2023, Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu, a formulat cerere reconvenţională către Socolova Natalia, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Hâncești, privind determinarea domiciliului copilului minor *****, cu tata.*

13. În motivarea cererii reconvenţionale, comunică că, din relaţia de concubinaj dintre Munteanu Ion şi Socolova Natalia s-a născut copilul minor *****, la data de *****.

14. Indică că, relaţia dintre părţi s-a destrămat ca urmare a comportamentului agresiv al Nataliei Socolova.

15. În contextul în care, nu s-a ajuns la un numitor comun cu referire la domiciliul copilului minor, consideră că, în conformitate cu art.63 alin.(2) Codul familiei, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţişi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţilepărinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.).

16. Susţine că, domiciliul copilului minor *****urmează să rămână cu tata, Munteanu Ion, având în vedere următoarele circumstanţe: Socolova Natalia locuieşte în condiţii precare, în imposibilitatea de a asigura minimul de existenţă al copilului; nu dispune de venituri proprii şi are în întreţinere un alt copil minor; locuinţa este comună cu bunicii acesteia, spaţiul fiind insuficient şi neadecvat întreţinerii unui copil de vârstă fragedă; comportamentul Nataliei Socolova faţă de copii şi terţe persoane este agresiv, circumstanţe dovedite prin:

- sentinţa Judecătoriei Hînceşti, sediul Central, din 03.06.2022, cauza nr.1-22032542-32-1-09032022, prin care Socolova Natalia a fost recunoscută vinovată de

săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.201^1 alin.(2) lit.a) Cod penal, primind pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii, în cuantum de 140 ore;

- hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central, din 27.10.2022, prin care reclamanta a fost recunoscută vinovată de contravenţia prevăzută de art.78^1 Cod contravenţional, fiind sancţionată cu muncă neremunerată în folosul comunităţii pentru 40 ore;
- cauze penale şi contravenţionale aflate în curs de examinare, referitoare la săvârşirea de cătreSocolova Natalia a violenţei în familie şi contravenţii similare (cauzele nr. 1-22177055-32-1-05122022, 4-22183497-32-4-14122022, 4-22127715-32-4-30082022).

17. Indică că, circumstanţele de mai sus indică un pericol iminent pentru viaţa şi sănătatea copilului minor, întrucât caracterul agresiv şi impulsiv al Nataliei Socolova poate pune în pericol dezvoltarea şi siguranţa copilului.

18. Atrage atenţia instanţei că, tatăl Munteanu Ion acordă o atenţie sporită creşterii şi educaţiei copilului, dispune de locuinţă adecvată, venit stabil şi poate asigura minorului o viaţă decentă, în condiţii corespunzătoare vârstei şi nevoilor sale, comparativ cu Socolova Natalia.

19. *La data de 12 aprilie 2024, reprezentantul reclamantei Socolova Natalia, avocatul Mariana Balanici,* a înaintat cerere de concretizare a pretenţiilor formulate în cererea iniţială, prin care a solicitat, încasarea de la Munteanu Ion, în beneficiul Nataliei Socolova, a pensiei de întreţinere pentru copilul minor comun *****, născut la *****, în sumă bănească fixă de 1.500,00 lei/lunar, până la atingerea majoratului de către minor şi încasarea cheltuielilor de judecată compuse din: taxa de stat în sumă de 100,00 lei, cheltuieli pentru transport în mărime de 1.200,00 lei şi cheltuieli pentru asistenţă juridică în mărime de 5.000,00 lei.

Poziţia instanţei de fond:

20. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 11 decembrie 2024, s-a admis partial cererea de chemare în judecată depusă de Socolova Natalia, în persoana reprezentantului, avocat, Marina Balanici. S-a determinat domiciliul copilului minor comun *****, născut la *****, împreună cu mama, Socolova Natalia. S-a încasat de la Munteanu Ion în beneficiul Nataliei Socolova pensia pentru întreţinerea copilului minor *****, născut la *****, în sumă bănească fixă în mărime de 1.500,00 lei lunar, începând cu 03.02.2023 şi până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Munteanu Ion în beneficiul Nataliei Socolova cheltuielile de judecată în mărime de 5.100,00 lei. În rest, pretenţiile reclamantei Socolova Natalia, s-au respins ca neîntemeiate. S-a încasat de la Munteanu Ion în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 769,96 lei.

Totodată, s-a respins ca neîntemeiată acţiunea reconvenţională depusă de Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat, Liviu Capcelea, către Socolova Natalia, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei şi Copilului Hâncești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, cu tata.

Solicitarea apelantului:

21. La data de 06 ianuarie 2025, apelantul Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii

instanţei de fond, a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanţei de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată şi să fie admisă acţiunea reconvenţională privind stabilirea domiciliului copilului minor, cu tata.

22. Prin încheierea Curţii de Apel Nord din 21 martie 2025 s-a acordat termen apelantului pentru înlăturarea neajunsurilor.

23. La data de 09 aprilie 2025, apelantul Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu, a reiterat solicitările formulate în apelul iniţial.

Argumentele părţilor:

24. În motivarea apelului, apelantul comunică că, instanţa de fond eronat a apreciat circumstanţele de drept şi fapt ale prezentei speţe acordând prioritate mamei, în contextul în care, ridică o mulţime de dubii rezonabile comportamentul acesteia, atitudinea faţă de copii şi condiţiile de trai a ultimei.

25. În primul rând atrage atenţia instanţei de apel asupra faptului că, Socolova Natalia este o persoană agresivă, care cu uşurinţă aplică violenţa fizică în privinţa persoanelor inclusiv a copiilor proprii.

26. Acest fapt este demonstrat prin următoarele:

- sentinţa Judecătoriei Hînceşti, sediul Central, din 03.06.2022, cauza nr. 1-22032542-32-1-09032022, prin care Socolova Natalia a fost recunoscută vinovată de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.201^1 alin.(2) lit.a) Cod penal, primind pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii, în cuantum de 140 ore;
- hotărârea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central, din 27.10.2022, prin care Socolova Natalia a fost recunoscută vinovată de contravenţia prevăzută de art. 78^1 Cod contravenţional, fiind sancţionată cu muncă neremunerată în folosul comunităţii pentru 40 ore;
- hotărârea Judecătoriei Hînceşti sediul Central din 14.03.2023, cauza nr. 4-22127715-32-4-30082022 privind săvârşirea de către Socolova Natalia a contravenţii prevăzute de art.78^1 Cod contravenţional;
- hotărârea Judecătoriei Hînceşti sediul Central din 30.03.2023,cauza nr. 4-22183497-32-4-14122022 privind săvârşirea de către Socolova Natalia a contravenţii prevăzute de art.78^1 Cod contravenţional;
- hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Şoldăneşti din 22.06.2023, cauza nr. 4-23077894-38-4-31052023 privind săvârşirea de cătreSocolova Natalia a contravenţii prevăzute de art.78^1 Cod contravenţional;
- sentinţa Judecătoriei Hînceşti sediul Central din 17.02.2025, prin care Socolova Natalia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracţiunii prevăzute de art.201^1 alin.(1) lit.a) Cod penal, pentru care, în baza art.80^1 alin.(1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pentru un termen de 6 (şase) uni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei; art.201^1 alin.(1), lit.a) şi b) Cod penal, pentru care, în baza aceleiaşi norme, cu aplicarea art.80^1 alin.(1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pentru un termen de 8 (opt) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei. În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa definitivă prin cumul parţial, închisoare pe un termen de un an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei. În baza art.90 Cod penal, executarea

pedepsei cu închisoare stabilite pentru Socolova Natalia s-a suspendat condiţionat pe o perioadă de probaţiune de un an.

27. Astfel, apelantul menţionează că, Socolova Natalia deţine două sentinţe de condamnare pentru trei episoade de violenţă în familie, inclusiv acte de violenţă comise împotriva copilului minor. În paralel, aceasta are înregistrate patru hotărâri contravenţionale privind violenţa în familie, toate hotărârile fiind anexate la dosar.

28. Subsecvent, instanţa de fond a omis să examineze şi să combată argumentele invocate de Munteanu Ion, potrivit cărora Socolova Natalia locuieşte în condiţii precare şi este în imposibilitatea de a asigura minimul de existenţă al copilului minor, neavând venituri proprii şi având în întreţinere un alt copil minor; aceasta locuieşte împreună cu bunicii săi într-o locuinţă avariată, cu spaţiu insuficient şi fără asigurarea condiţiilor minime necesare pentru întreţinerea unui copil de vârstă fragedă.

29. În mod subsecvent, instanţa de fond nu a ţinut cont că, la momentul emiterii hotărârii, Socolova Natalia se afla peste hotarele ţării din luna august, lăsând minorii în grija unor persoane străine.

30. În cadrul şedinţei de judecată s-a constatat că Socolova Natalia este consumatoare de alcool, aspect confirmat şi prin actul de verificare întocmit de Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei, care, în una dintre vizite, a recomandat ca aceasta să se abţină de la consumul de alcool.

31. De asemenea, instanţa nu a apreciat corespunzător înregistrările video anexate, care demonstrează condiţiile reale de trai ale Nataliei Socolova, unde se poate observa prezenţa rozătoarelor şi degradarea structurii locuinţei, cu grinzi periculoase pentru siguranţa copiilor.

32. În concluzie, aceste circumstanţe indică un pericol iminent pentru viaţa şi sănătatea copilului minor, caracterul agresiv şi impulsiv al Socolova Natalia denotând probleme psihologice grave care pot conduce la producerea unei tragedii.

33. Subsecvent, atrage atenţia instanţei asupra atitudinii responsabile şi grijulii a tatălui, Munteanu Ion, care dispune de locuinţă adecvată, venit stabil şi poate asigura minorului o viaţă decentă, în condiţii corespunzătoare nevoilor acestuia, în comparaţie cu situaţia oferită de Socolova Natalia.

Poziţia părţilor expusă în şedinţa judiciară:

34. *Apelantul Munteanu Ion şi reprezentantul acestuia, avocatul Capcelea Liviu,* solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 11 decembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Socolova Natalia să fie respinsă ca neîntemeiată, iar cererea reconvenţională depusă de Munteanu Ion să fie admisă.

35. Apelantul pune la îndoială imparţialitatea primarului, motivând că, pe parcursul litigiului, deşi a depus multiple plângeri şi solicitări către primărie, primarul ar fi manifestat o atitudine părtinitoare în favoarea mamei. De asemenea, contestă avizul asistenţei sociale, care a apreciat condiţiile de trai ale mamei ca fiind satisfăcătoare şi a recomandat stabilirea domiciliului copilului la aceasta.

36. Menţionează că dispune de condiţii mai bune de trai, fapt demonstrat prin fotografii anexate la dosar. Deşi încearcă să îşi viziteze copilul, majoritatea întrevederilor s-au încheiat cu sancţiuni contravenţionale aplicate în baza art.78^1 Cod contravenţional.

37. Apelantul menţionează că, activează ca şofer pe rută internaţională, însă susţine că absenţele sunt de scurtă durată şi că actuala concubină poate avea grijă de copil. În ultimii trei ani, şi-a văzut copilul de aproximativ 15 ori, ultima întrevedere având loc în urmă cu trei luni.

38. De asemenea, a menţionat că din prima căsătorie are trei copii cu care menţine legătura. Copilul se află în prezent în grija mamei. Au existat situaţii în care copilul a fost lăsat în grija unei persoane străine, în baza unei tutele scrise de primar, în timp ce mama era plecată peste hotare. În unele vizite au avut loc conflicte fizice între mai multe persoane, iar apelantul a fost sancţionat pentru tulburarea ordinii publice.

39. *Intimata Socolova Natalia* solicită respingerea cererii de apel, cu menţinerea hotărârii instanţei de fond fără modificări.

40. Intimata declară că doamna Donţu, care a avut grijă de copil în perioada în care aceasta a fost plecată la muncă în Italia timp de trei luni, îi este cumătră. În prezent, locuieşte împreună cu copilul la bunica sa, recunoscând că locuinţa este veche, însă susţine că dispune de condiţii necesare traiului: frigider, plită cu gaz, maşină de spălat automată şi pat dormitor.

41. La moment nu este angajată, fiind înregistrată la biroul muncii, însă anterior a lucrat la „Lider", unde primea 450 lei pe zi. În perioada în care a fost peste hotare, copiii au rămas sub tutelă.

42. Intimata afirmă că s-a adresat asistenţei sociale pentru stabilirea unui grafic de întrevederi între tată şi copil, însă acesta nu a fost întocmit din cauza problemelor create de apelant. Respinge acuzaţiile privind consumul de alcool, calificându-le drept minciuni.

43. De asemenea, susţine că actuala concubină a lui Munteanu Ion nu îl cunoaşte pe copil, iar copilul nu îşi cunoaşte tatăl, întrucât acesta ar fi plecat când minorul avea cinci luni. Referitor la acuzaţiile de agresivitate, intimata declară că apelantul o lovea, iar ea doar riposta, după care acesta o acţiona în judecată acuzând-o de violenţă.

44. Intervenienţii accesorii STAS Hîncești şi STAS Şoldănești fiind legal citaţi, în şedinţă de judecată nu s-au prezentat şi nici nu a comunicat instanţei motivele neprezentării (f.d.173, 174, 185, 189).

45. Colegiul civil, în temeiul art.379 alin.(2) Cod procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa părţilor legal citate.

Aprecierea instanţei de apel.

46. Analizând legalitatea hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi materialelor din dosar, Colegiului civil consideră apelul declarat drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive:

47. În conformitate cu art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

48. Conform art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelorşiobiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţeleşi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

49. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

50. Colegiul Civil reţine că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

51. Din materialele cauzei se atestă că din relaţiile de concubinaj dintre părţile Socolova Natalia şi Munteanu Ion, la data de *****, s-a născut copilul comun al acestora, *****, fapt atestat prin certificatul de naştere seria *****, eliberat la data de 21.06.2022 (f.d.12, vol.1).

52. Copilul se află în prezent în îngrijirea şi sub întreţinerea reclamantei, situaţie confirmată prin certificatul nr.43 din 31.01.2023, eliberat de Primăria comunei Parcani, raionul Şoldăneşti (f.d.13, vol.1).

53. La 03 februarie 2023, Socolova Natalia, în persoana reprezentantului, avocat Balanici Marina a formulat cerere de chemare în judecată către Munteanu Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei şi Copilului Şoldăneşti, cu privire la încasarea pensiei de întreţinere, stabilirea domiciliului copilului minor cu mama şi compensarea cheltuielilor de judecată.

54. Ulterior, la 28 februarie 2023, Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu, a formulat cerere reconvenţională către Socolova Natalia, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Hânceşti, privind determinarea domiciliului copilului minor *****cu tata.

55. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 11 decembrie 2024, s-a admis partial cererea de chemare în judecată depusă de Socolova Natalia, în persoana reprezentantului, avocat, Marina Balanici. S-a determinat domiciliul copilului minor comun *****, născut la *****, împreună cu mama, Socolova Natalia. S-a încasat de la Munteanu Ion în beneficiul Nataliei Socolova pensia pentru întreţinerea copilului minor *****, născut la *****, în sumă bănească fixă în mărime de 1.500,00 lei lunar, începând cu 03.02.2023 şi până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Munteanu Ion în beneficiul Nataliei Socolova cheltuielile de judecată în mărime de 5.100,00 lei. În rest, pretenţiile reclamantei Socolova Natalia, s-au respins ca neîntemeiate. S-a încasat de la Munteanu Ion în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 769,96 lei.

Totodată, s-a respins ca neîntemeiată acţiunea reconvenţională depusă de Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Liviu Capcelea, către Socolova Natalia, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei şi Copilului Hânceşti cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, cu tata.

56. Nefiind de acord cu hotărârea instanţei de fond, Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu, a contestat-o cu apel.

57. Verificând legalitatea hotărârii atacate prin prisma motivelor invocate în apel, Colegiul civil constată că instanţa de fond corect a admis cererea de chemare în judecată formulată de Socolova Natalia privind încasarea pensiei de întreţinere şi stabilirea domiciliului copilului minor, cu mama, şi a respins cererea reconvenţională înaintată de

Munteanu Ion privind stabilirea domiciliului minorului, cu tata, motiv pentru care hotărârea urmează a fi menţinută fără modificări.

58. În corespundere cu prevederile art.38 alin.(2) lit.d) Codul familiei, în cazul lipsei unui acord între soţi, instanţa este obligata să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

59. Potrivit art.58 alin.(1) Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. (1^1) Părinţii/reprezentantul legal al părintelui minor exercită drepturile şi obligaţiile părinteşti şi asupra copilului părintelui minor, precum şi sunt reprezentanţi legali ai copilului respectiv. (1^2) Părintele minor îşi păstrează dreptul de a participa la creşterea, îngrijirea şieducaţia copilului. (2) Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.

60. Conform art.60 alin.(1) Codul familiei, părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. (2) Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane. (4) Litigiile dintre părinţi privind educaţiaşi instruirea copiilor se soluţionează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Autoritatea tutelară locală recomandă părinţilor să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului.

61. În temeiul art.63 alin.(1) Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. (2) Dacă un atare acord lipseşte, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de interesele şi părerea copilului (dacă acesta a atins vîrsta de 10 ani). În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţişi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţilepărinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţiaşi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.).

62. Reiterând normele legale citate mai sus, Colegiul Civil consideră că, principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui – o obligaţie de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

63. Potrivit art.3 alin.(1) din Convenţia cu privire la drepturile copilului, în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

64. În conformitate cu art.9 al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului, statele părţi vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în situaţiei în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, ca această separare este necesară, în cazuri particulare, de exemplu atunci când părinţii maltratează sau neglijează copii sau când părinţii trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reşedinţă al copilului.

65. Aici Colegiul civil reţine că, pentru identificarea interesului superior al copilului într-un anumit caz, trebuie să se ţină cont de două aspecte: – în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie menţinute, cu excepţia cazurilor în care condiţiile familiale nu permit acest lucru; – în al doilea rând, este în interesul superior al copilului ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur şiliniştit.

66. Instanţa de apel menţionează că, la stabilirea domiciliului copilului minor cu unul din părinţi, precum şi în determinarea interesului superior al copilului se ia în considerare: nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educaţie şi sănătate, de securitate şi stabilitate şi apartenenţă la o familie; opinia copilului, în funcţie de vârsta şi gradul de maturitate; istoricul copilului, având în vedere, în mod special, situaţiile de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violenţă asupra copilului, precum şi potenţialele situaţii de risc care pot interveni în viitor; capacitatea părinţilor sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creşterea şi îngrijirea copilului de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia; menţinerea relaţiilor personale cu persoanele faţă de care copilul a dezvoltat relaţii de ataşament.

67. În raport cu pretenţiile deduse judecăţii şi cu criticile formulate în cererea de apel, apelantul pledează pentru admiterea cererii reconvenţionale, privind stabilirea domiciliului minorului *****, cu tata, susţinând existenţa unor condiţii precare la domiciliul mamei, lipsa unui mediu stabil şi adecvat dezvoltării fizice şi psihice a minorului, precum şi afectarea relaţiei tată–copil din cauza inexistenţei unui program clar de întrevederi. Totodată, acesta a invocat plecările temporare ale mamei peste hotare, lăsând copilul în grija unor persoane terţe, precum şi existenţa unor hotărâri judecătoreşti anterioare privind sancţionarea acesteia.

68. Raportând susţinerile apelantului la materialul probator administrat în cauză, instanţa constată că acestea nu reţin critică şi nu influenţează soluţia instanţei.

69. Astfel, din conţinutul anchetei sociale din 10 ianuarie 2024, precum şi din rapoartele de vizită la domiciliul mamei din 30 octombrie şi 20 noiembrie 2024, rezultă în mod constant că Socolova Natalia se ocupă nemijlocit de creşterea şi educaţia minorului, asigurându-i condiţii corespunzătoare de trai, hrană, îmbrăcăminte, igienă şi supraveghere (f.d.48-58, vol.2).

70. În aceeaşi ordine de idei, constatările consemnate în rapoartele de vizită din 30 octombrie şi 20 noiembrie 2024, efectuate la familia custodelui Donţu Natalia (f.d.94–95, vol.2), confirmă existenţa unui mediu familial adecvat şi stabil, nefiind identificate elemente care să releve vreo situaţie de risc pentru dezvoltarea fizică ori psihică a minorului.

71. Prin urmare, susţinerile apelantului referitoare la pretinse condiţii precare şi la lipsa unui mediu corespunzător la domiciliul mamei nu sunt susţinute de probele administrate, acestea fiind contrazise de constatările obiective ale autorităţilor competente, ceea ce înlătură caracterul întemeiat al criticilor formulate sub acest aspect.

72. În schimb, în ceea ce priveşte condiţiile materiale ale apelantului Munteanu Ion, verificările efectuate la domiciliul acestuia au evidenţiat necesitatea efectuării unor reparaţii ale locuinţei (f.d.160, vol.1), ceea ce relativizează argumentul superiorităţii condiţiilor materiale invocate de apelant. Or, jurisprudenţa constantă în materie statuează că diferenţele de confort material nu pot prevala asupra stabilităţii emoţionale şi continuităţii mediului de viaţă al minorului.

73. Totodată, în ancheta socială se mai indică că, Munteanu Ion are la întreţinere trei copii minori din prima căsătorie şi un copil dintr-o relaţie de concubinaj. Lucrează

ocazional în calitate de şofer de cursă lungă într-o firmă particulară. Venitul lunar este de 10.000,00 lei (f.d.160, vol.1).

74. În aceste condiţii, Colegiul civil reţine că programul de muncă al apelantului, implicând absenţe îndelungate de la domiciliu, limitează în mod obiectiv posibilitatea exercitării continue şi efective a rolului părintesc, ceea ce constituie un factor relevant în evaluarea interesului superior al minorului.

75. Această concluzie este confirmată chiar de declaraţiile apelantului, potrivit cărora, în ultimii trei ani, întrevederile cu minorul au fost sporadice, aproximativ 15 la număr, ultima având loc cu trei luni anterior examinării cauzei în apel. Prin urmare, legătura personală dintre tată şi copil, deşi existentă, nu a beneficiat de caracterul de continuitate şi stabilitate necesar consolidării unei relaţii afective profunde, esenţiale la vârsta fragedă a minorului *****.

76. În continuare, Colegiul civil atestă că apelantul a indicat drept soluţie pentru perioadele sale de absenţă implicarea concubinei în îngrijirea copilului. O atare situaţie nu poate fi considerată echivalentă cu exercitarea directă a responsabilităţilor părinteşti, mai ales în condiţiile în care minorul nu are o relaţie consolidată cu această persoană. La vârsta fragedă a copilului, stabilitatea emoţională şi ataşamentul primar faţă de persoana care i-a asigurat îngrijirea constantă constituie factori determinanţi în evaluarea interesului său superior.

77. În ceea ce priveşte plecările temporare ale mamei în străinătate, instanţa constată că acestea au fost însoţite de măsuri de supraveghere prin persoane apropiate şi de încredere, fără ca autorităţile tutelare să fi constatat situaţii de abandon, neglijare sau pericol iminent. În absenţa unor dovezi că aceste deplasări ar fi afectat în mod real şi grav dezvoltarea minorului, simpla lor existenţă nu poate justifica schimbarea domiciliului copilului.

78. În mod similar, cu privire la consumul ocazional de alcool, Colegiul civil constată că nu a fost demonstrată legătura dintre acest comportament şi vreo formă de periclitare a minorului. Autorităţile sociale au monitorizat situaţia şi nu au identificat consecinţe negative asupra dezvoltării copilului, astfel încât argumentul apelantului rămâne lipsit de suport probator suficient.

79. Referitor la hotărârile judecătoreşti pronunţate anterior în privinţa intimatei, Colegiul reţine că acestea privesc fapte din trecut şi nu reflectă situaţia actuală a mediului familial. Mai mult, din materialele cauzei rezultă că apelantul a figurat la rândul său în evidenţele organelor de poliţie în calitate de agresor, fiind emisă ordonanţă de protecţie în favoarea intimatei. În acest context, instanţa nu poate reţine, în mod unilateral, caracterul pretins agresiv al mamei ca argument determinant pentru schimbarea domiciliului minorului.

80. De asemenea, avizele structurilor teritoriale de asistenţă socială din Şoldăneşti şi Hînceşti recomandă stabilirea domiciliului copilului la mama biologică, apreciind că aceasta poate oferi un mediu sigur şi stabil (f.d.30-32, vol.1; 178 vol.2). Or, aceste avize, întemeiate pe evaluări specializate şi vizite la domiciliu, au o valoare probatorie sporită în materia litigiilor privind copiii minori, întrucât reflectă o analiză profesionistă a interesului superior al copilului.

81. În consecinţă, toate aceste elemente, analizate în ansamblu şi în interdependenţa lor, conduc la concluzia că schimbarea domiciliului minorului *****ar constitui o măsură cu caracter disruptiv, susceptibilă să afecteze echilibrul emoţional al copilului şi continuitatea

mediului său de viaţă. Stabilitatea, ataşamentul faţă de mamă şi integrarea copilului în mediul actual reprezintă factori esenţiali ce nu pot fi ignoraţi în favoarea unor considerente preponderent speculative.

82. Totodată, Colegiul subliniază că menţinerea domiciliului minorului la mamă nu echivalează cu restrângerea drepturilor părinteşti ale tatălui. Ambii părinţi rămân egali în drepturi şi obligaţii, iar exercitarea autorităţii părinteşti trebuie realizată în mod cooperant, în interesul copilului, prin stabilirea şi respectarea unui program de legături personale care să permită consolidarea relaţiei tată–copil.

83. Prin urmare, având în vedere vârsta fragedă a minorului, ataşamentul său faţă de mamă, continuitatea îngrijirii oferite de aceasta, recomandările autorităţilor tutelare, precum şi lipsa unor probe certe privind existenţa unui pericol real şi actual, Colegiul Civil apreciază că soluţia instanţei de fond privind stabilirea domiciliului minorului *****la mama sa, Socolova Natalia, este legală, temeinică şi pe deplin conformă interesului superior al copilului.

84. În continuare, Colegiul civil menţionează că instanţa de fond corect a încasat de la Munteanu Ion în beneficiul Nataliei Socolova pensia de întreţinere pentru copilul minor *****, născut la *****, în sumă bănească fixă de 1.500,00 lei/lunar, reieşind din cele ce urmează.

85. În condiţiile art.74 din Codul familiei, părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţişi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

86. Conform art.75 alin.(1) Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de $^1/_4$ - pentru un copil, $^1/_3$ - pentru 2 copii şi $^1/_2$ - pentru 3 şi mai mulţi copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

87. În conformitate cu prevederile art.76 alin.(1) din Codul familiei, cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şipăstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

88. Raportând aceste dispoziţii la situaţia din speţă, Colegiul reţine că minorul *****se află în mod efectiv la educaţia şi întreţinerea mamei sale, Socolova Natalia, care suportă nemijlocit şi zilnic cheltuielile legate de creşterea, îngrijirea şi dezvoltarea acestuia. În aceste condiţii, obligaţia legală a tatălui de a contribui la întreţinerea copilului nu poate fi

pusă la îndoială, fiind una indubitabilă şi direct derivată din prevederile art.74 Codul familiei.

89. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere, instanţa este ţinută să analizeze cumulativ atât interesele copilului, cât şi situaţia materială şi financiară a părintelui obligat, precum şi alte circumstanţe importante ale cauzei, cum ar fi eventuale necesităţi speciale ale minorului, starea de sănătate a părinţilor sau datele statistice oficiale privind costurile minime de întreţinere.

90. În acest sens, instanţa de apel reţine că, potrivit datelor Biroului Naţional de Statistică, minimul necesar pentru întreţinerea unui copil cu vârsta cuprinsă între 1–6 ani în mediul rural, pentru semestrul I al anului 2024, constituie suma de 2.395,50 lei.

91. Or, la data înaintării acţiunii în instanţă, minorul *****avea vârsta de un an, încadrându-se în categoria de vârstă menţionată, ceea ce implică, în mod obiectiv, cheltuieli constante pentru alimentaţie adecvată, produse de igienă, îmbrăcăminte, servicii medicale şi alte necesităţi specifice dezvoltării armonioase.

92. În raport cu acest minim statistic, cuantumul de 1.500,00 lei/lunar stabilit în sarcina tatălui nu acoperă integral necesarul estimat pentru întreţinerea copilului, ceea ce demonstrează că mama contribuie în mod substanţial la acoperirea diferenţei, atât din punct de vedere material, cât şi prin aportul său direct, zilnic şi nemijlocit.

93. Prin urmare, ţinând cont de interesul superior al copilului, aflat în grija şi întreţinerea exclusivă a mamei, precum şi de faptul că aceasta nu dispune de un loc de muncă, iar unica sursă de venit o reprezintă indemnizaţia de întreţinere în cuantum de 1.000,00 lei/lunar, Colegiul constată că stabilirea unei contribuţii din partea tatălui în sumă de 1.500,00 lei/lunar este rezonabilă şi proporţională. Totodată, această obligaţie nu constituie o sarcină excesivă în raport cu veniturile obţinute de apelant din activitatea sa, care îi permit onorarea acestei contribuţii, astfel fiind respectat atât interesul copilului, cât şi capacitatea financiară a părintelui obligat.

94. Din considerentele descrise şi având în vedere, că prima instanţă a elucidat pe deplin circumstanţele speţei deduse judecăţii, a stabilit corect starea de fapt şi situaţia real existentă a litigiului, a identificat şi a aplicat corect normele materiale şi procedurale, adoptând o hotărâre întemeiată şi legală, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul înaintat de Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu, şi a menţine hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 11 decembrie 2024, fără modificări.

95. În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, -

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de Munteanu Ion, în persoana reprezentantului, avocat Capcelea Liviu.

Se menţine hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 11 decembrie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Socolova Natalia către Munteanu Ion, intervenient accesoriu STAS Şoldăneşti, ATAS Sud-Vest cu privire la încasarea pensiei de întreţinere şi stabilirea domiciliului copilului minor cu mama şi cererea reconvenţională depusă de Munteanu Ion către Socolova Natalia, intervenient accesoriu STAS Hînceşti, ATAS Sud-Vest privind determinarea domiciliului copilului minor cu tata.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător Stanislav Grosu

Judecători Alina Ţihonschi

Radu Holban